

Subsidieaanvraag voor aanleg van bijenlandschappen

1. Context aanvraag

Bijen spelen een cruciale rol in zowel ecosystemen als de economie. Als essentiële bestuivers zijn zij onmisbaar voor de voedselproductie, het behoud van biodiversiteit en de stabiliteit van natuurlijke habitats. Uit het [basisrapport](#) voor de Rode Lijst Bijen uit 2018 blijkt dat 55 procent van de bijensoorten in Nederland met uitsterven wordt bedreigd of al is verdwenen. De recente Natuurherstelverordening, gericht op het herstellen en beschermen van natuurgebieden en biodiversiteit in de Europese Unie, benadrukt het belang van het versterken van bestuiverspopulaties. Het aanleggen van bijenlandschappen sluit hier naadloos op aan en vormt een doeltreffende maatregel om de populaties van wilde en honingbijen te ondersteunen. Door specifiek habitat te creëren en ecologische verbindingen te verbeteren, met voldoende en gevarieerd voedselaanbod en nestelgelegenheid, kunnen bijenlandschappen een sleutelrol spelen in het keren van de zorgwekkende achteruitgang van bestuivers in Nederland. In voorgaande projecten nam het aantal bestuivers met 37% toe in twee jaar tijd na de aanleg. Met dit voorstel vraagt het Deltaplan 112.500 euro voor het aanleggen van bijenlandschappen. Een cofinanciering van € 50.000 wordt verstrekt door LNVN vanuit [de Nationale Bijenstrategie](#), terwijl het overige van het budget wordt gedekt door het LIFE IP-programma.

Voor de aanvraag bij het ministerie van LNVN en LIFE IP zijn wij op zoek naar organisaties die (gaan) werken aan de aanleg van nieuwe bijenlandschappen en het ontwikkelen van kennis en vaardigheden voor beheer en monitoring. Educatie en bewustwording spelen hierbij een essentiële rol, zodat de opgedane inzichten breed toepasbaar zijn en een blijvende impact hebben.

Dit document bevat de voorwaarden waaraan een projectvoorstel moet voldoen, evenals de doelstellingen en het proces. Projectideeën kunnen worden ingediend tot uiterlijk **donderdag 13 maart 2025**.

2. Doelstelling aanvraag

De doelstelling van deze aanvraag is om een bijdrage te leveren aan de doelen van het LIFE IP-programma, met als speerpunt het verbeteren van Natura 2000-gebieden. Dit kan worden gerealiseerd door bijenlandschappen aan te leggen in de buurt van Natura 2000-gebieden, zoals buffer- en verbindingzones. Hierdoor verbetert de kwaliteit van de omliggende gebieden en ontstaat er een positieve impact op de Natura 2000-gebieden. De activiteiten binnen deze aanvraag omvatten:

- Aanleg van bijenlandschappen.
- Monitoren, beheren en coördinatie van de bijenlandschappen om ervaringen uit te wisselen en hierover te communiceren.

3. Welke partijen kunnen deelnemen aan de aanvraag?

Logische partijen voor deze aanvraag zijn professionele initiatieven die een financiering tussen € 15.000 en € 40.000 nodig hebben. Met een totaalbudget van € 112.500 kunnen we meerdere projecten binnen deze financiële bandbreedte ondersteunen

4. Rol van Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Als penvoerder dient Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel de aanvraag in voor de aanleg van bijenlandschappen. Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel is de hoofdaanvrager, terwijl LVVN verantwoordelijk is voor de beoordeling en goedkeuring. De stichting zal de financiële middelen vanuit LVVN en het LIFE IP-programma overmaken aan de partij die de bijenlandschappen aanlegt. Het Deltaplan inventariseert projecten die een concrete bijdrage leveren aan de ondersteuning van bestuivers in Nederland. Dit omvat zowel de aanleg van nieuwe bijenlandschappen als het ontwikkelen van kennis en vaardigheden voor beheer en monitoring. Educatie en bewustwording zijn hierbij essentieel, zodat de opgedane inzichten breed toepasbaar zijn en een blijvende impact hebben. De aanleg van bijenlandschappen biedt bovendien een kans voor organisaties om gezamenlijk te leren van de belangrijkste inzichten uit het project, waardoor kennis wordt verspreid. Daarnaast willen wij best practices op de website uitlichten om succesvolle aanpakken zichtbaar te maken en te delen. Een eerste inventarisatie laat bemoedigende resultaten zien: er zijn voldoende initiatieven die bestuivers ondersteunen en die naar verwachting uiterlijk op 8 maart 2026 succesvol afgerond kunnen worden.

5. Aanleg van bijenlandschappen

Er kan een projectvoorstel worden ingediend voor de aanleg van bijenlandschappen, evenals voor het ontwikkelen van kennis en vaardigheden met betrekking tot beheer en monitoring. Het is van belang dat de projecten de Natura2000-gebieden versterken. Dit kan gerealiseerd worden door de projecten in de bufferzones of verbindingzones van Natura2000-gebieden uit te voeren. De volgende elementen komen in aanmerking voor vergoeding:

- Plantmateriaal
- Inrichtingswerkzaamheden
- Communicatie
- Coördinatie en organisatie
- Educatie
- Monitoren
- Ontwikkelen van kansencarten.

- *Aanlegperiode*

De projecten moeten uiterlijk in maart 2026 gerealiseerd zijn. Het projectvoorstel dient daarom uit te gaan van een aanlegperiode van mei 2025 tot en met februari 2026.

6. Subsidiabele kosten

1. *Welke kosten worden vergoed*

In de subsidieaanvraag kan tot 100% van de posten die genoemd worden onder punt 5 worden vergoed. Het is echter belangrijk dat er een gedegen financiële planning beschikbaar is, zodat de haalbaarheid van het project goed ingeschat kan worden.

7. Proces

1. *Project indienen*

Geïnteresseerde organisaties kunnen hun project indienen tot uiterlijk **donderdag 13 maart 2025** via de website van het Deltaplan, www.samenvoorbiodiversiteit.nl/activiteiten/subsidieaanvraag-aanleg-bijenlandschap. Het projectvoorstel moet ingediend worden via het online formulier, samen met een begroting en eventuele aanvullende bijlagen.

2. *Toetsen projecten*

Na de sluiting van de aanmeldperiode zal een commissie van onafhankelijke experts de ingediende projecten op basis van toetsingsfactoren beoordelen. Projecten die positief worden beoordeeld door de commissie worden opgenomen in de subsidieaanvraag voor de aanleg van bijenlandschappen bij het ministerie van LNVN. Een positief oordeel van de toetsingscommissie en opname in de aanvraag van de stichting Deltaplan houdt niet per se in dat een project daadwerkelijk wordt goedgekeurd door het ministerie.

3. *Indienen aanvraag bij ministerie van LNVN*

Projectvoorstellen worden door het Deltaplan gebundeld tot één subsidieaanvraag. Het Deltaplan is penvoerder van de subsidieaanvraag en dient deze **19 maart 2025** in bij het ministerie van LNVN. Het ministerie van LNVN beoordeelt de aanvraag en beslist over de uiteindelijke goedkeuring van de afzonderlijke projecten. **Eind april 2025** informeren wij je over de goedkeuring van de projecten. Het kan zijn dat er één of meer individuele projecten worden afgekeurd door LNVN en dat de andere projecten wel geaccordeerd worden. Indien de aanvraag wordt goedgekeurd, kunnen de projecten vrijwel direct van start gaan. Vanuit het Deltaplan wordt aan ieder project een contactpersoon gekoppeld, die na goedkeuring door LNVN het project begeleidt en adviseert.

4. *Rapporteren en afronding projecten*

Ten behoeve van de (financiële) verantwoording na afronding van het project een rapport ingediend worden met behulp van een daartoe aangereikt rapportageformat. De rapportages worden gecontroleerd en samengevoegd door het Deltaplan en vervolgens ingediend bij LNVN en LIFE IP.

8. Criteria en voorwaarden projecten

Er gelden een aantal criteria en voorwaarden waaraan de projecten moeten voldoen:

1. Algemene criteria

- Bodem- en water sturend: het projectvoorstel en het bijenlandschap sluiten aan bij de gebiedseigen elementen en aanwezige bodem- en watercondities.
- Bredere opgaven: het project draagt bij aan opgaven die spelen. Denk hierbij aan KRW-, NHV, Rode lijst soorten, klimaatdoelen of Basiskwaliteit Natuur.
- Connectiviteit: het is belangrijk dat er sprake is van connectiviteit om biodiversiteit te bevorderen. Hiervoor kan de [Routekaart Bijenlandschap](#) gebruikt worden.
- Nestgelegenheid: bestuivers hebben twee dingen nodig: nestelgelegenheid en voedselaanbod, zeg maar Bed and Breakfast for Bees. Voor een uitwerking kan het document '[Bed and Breakfast voor Bees](#)' worden geraadpleegd en kan de website www.hulpvoorbestuivers.nl worden bezocht.
- Inrichting: de manier van inrichten kan een belangrijke rol spelen in of een landschap bestuivers aantrekt. Hierbij kan gedacht worden aan het maken van een wadi. Voor andere voorbeelden kunt u het document [Landschapselementen voor Bestuivers](#) raadplegen en de website www.hulpvoorbestuivers.nl bezoeken. Op de website [Wilke bij - Utrecht Natuurlijk](#) vind je een voorbeeld.
- Beheer: het beheer is geborgd door een samenwerking tussen verschillende partijen. Het langdurig behoud en zorgvuldig beheer van de grond heeft prioriteit. In de aanvraag dient expliciet te worden aangegeven voor welke termijn de grond beschikbaar blijft en hoelang deze bestuivervriendelijk beheerd zal worden.
- Partij: de voorkeur gaat uit naar een professionele partij, zodat de rapportage voor het LIFE-IP programma zo soepel mogelijk verloopt.
- Samenwerking: bij voorkeur werken boeren, grondbeheerders en burgers samen onder de coördinatie van een professionele organisatie.
- Locatie: in het landelijk gebied, bij voorkeur in de omgeving van Natura2000-gebieden.
- Haalbaarheid: er is duidelijk aangegeven hoe het project wordt uitgevoerd en door wie. De planning is goed doordacht en realistisch. De uitvoerende partijen hebben de benodigde ervaring en voorzien in voldoende draagvlak vanuit het gebied.
- Plantmateriaal: gebruik van autochtoon en inheems zaaigoed/plantgoed.

2. Toetsingsfactoren

De hiernavolgende aspecten zullen bij de toetsing van de projecten worden geëvalueerd. De hoogst gerankte voorstellen worden opgenomen in de gebundelde aanvraag tot aan het maximumbedrag van het subsidiebudget (112.500 euro). Projecten kunnen een aanvraag indienen tussen € 15.000 en € 40.000 en worden gewogen op onderstaande aspecten:

- Gebiedsproces en draagvlak: De betrokken partijen hebben aantoonbare ervaring en beschikken over voldoende draagvlak bij belanghebbenden in het gebied. Het projectvoorstel zorgt voor een actieve betrokkenheid van grondeigenaren, beheerders, natuur- en landschapsexperts en regionale overheden. Cofinanciering is een pré, wordt als positief beoordeeld.
- Biodiversiteit: het projectvoorstel en de bijenlandschappen sluiten aan bij het aanwezige bodemtype en watercondities en verstoren die niet.
- Bredere opgaven: Het project draagt bij aan de realisatie van beleidsopgaven op het gebied van omgevingskwaliteit, natuur en landschap. De activiteiten passen in de schaal van het landschap en het is geen wildgroei van kleine ingrepen. Het is een pré als het project bijdraagt aan doelstellingen m.b.t. KRW, NHV, VHR, klimaat, herstel van Rode Lijstsoorten of Basiskwaliteit Natuur.
- Haalbaarheid: het projectvoorstel geeft duidelijk aan hoe het project wordt uitgevoerd en door wie. De werkzaamheden voor het project zijn goed onderbouwd en zijn tot in detail uitgewerkt. De planning is goed doordacht en realistisch met duidelijke mijlpalen en haalbare tijdslijnen.
- Langjarig beheer: Het is een enorme pré als het beheerplan grondig is onderbouwd en een duidelijke uitwerking biedt voor duurzaam langjarig beheer.
- Begroting: De begroting is passend bij de geplande activiteiten en de beoogde resultaten.

3. Algemene voorwaarden

- Verplichte evaluatie: Een financiële verantwoording is verplicht, met daarin in ieder geval een toelichting op de uitputting van de begrote projectkosten.
- Juridische borging: De uitvoerende organisatie gaat een juridische verplichting aan om het projectvoorstel uit te werken en aan te leggen zoals overeengekomen. Als er wijzigingen optreden waardoor dit tijdens de uitvoering van het project niet haalbaar blijkt, meldt de projectpartner dit bij het Deltaplan, waarna een gesprek met de financier (LVVN) wordt gevoerd. De financier beoordeelt of de wijzigingen gegrond zijn.

9. Aanleveren projectvoorstel

Geïnteresseerde organisaties kunnen hun project indienen tot uiterlijk **donderdag 13 maart 2025** via de website van het Deltaplan: www.samenvoorbiodiversiteit.nl/activiteiten/subsidieaanvraag-aanleg-bijenlandschap. Het projectvoorstel moet worden ingediend via het online formulier, samen met een begroting en eventuele aanvullende bijlage(n). Het projectvoorstel moet duidelijk maken welke partij de uitvoerende organisatie is. Deze partij is verantwoordelijk voor realisatie inclusief aanleg. Vergoeding van de werkzaamheden vindt plaats op basis van de werkelijke kosten. De begroting kan worden aangeleverd in Excel.

10. Contactgegevens

Voor vragen over het proces of het indienen van projectvoorstellen kunt u contact opnemen met:

Stefan Kroese

- E-mail: stefan.kroese@samenvoorbiodiversiteit.nl
- Telefoon: +31 6 30 68 61 91

Noa van Hoven

- E-mail: noa.van.hoven@samenvoorbiodiversiteit.nl
- Telefoon: +31 6 42 05 20 07